

*ROZŠÍŘENÍ EU

*BALKANIZACE vs. EVROPEIZACE

40 YEARS OF EU ENLARGEMENTS

WHO HAS JOINED THE EU SO FAR?

1958

FOUNDATION OF THE EUROPEAN COMMUNITY (EC)

1973

FIRST ENLARGEMENT

MERGER

1981

GREECE JOINS

1986

IBERIAN ENLARGEMENT

SEA

1995

TO THE NORTH

MAASTRICHT

AMSTERDAM

2004

THE EU AFTER THE FALL OF THE WALL

NICE

2007

MORE TO THE EAST

LISBON

2013

CROATIA

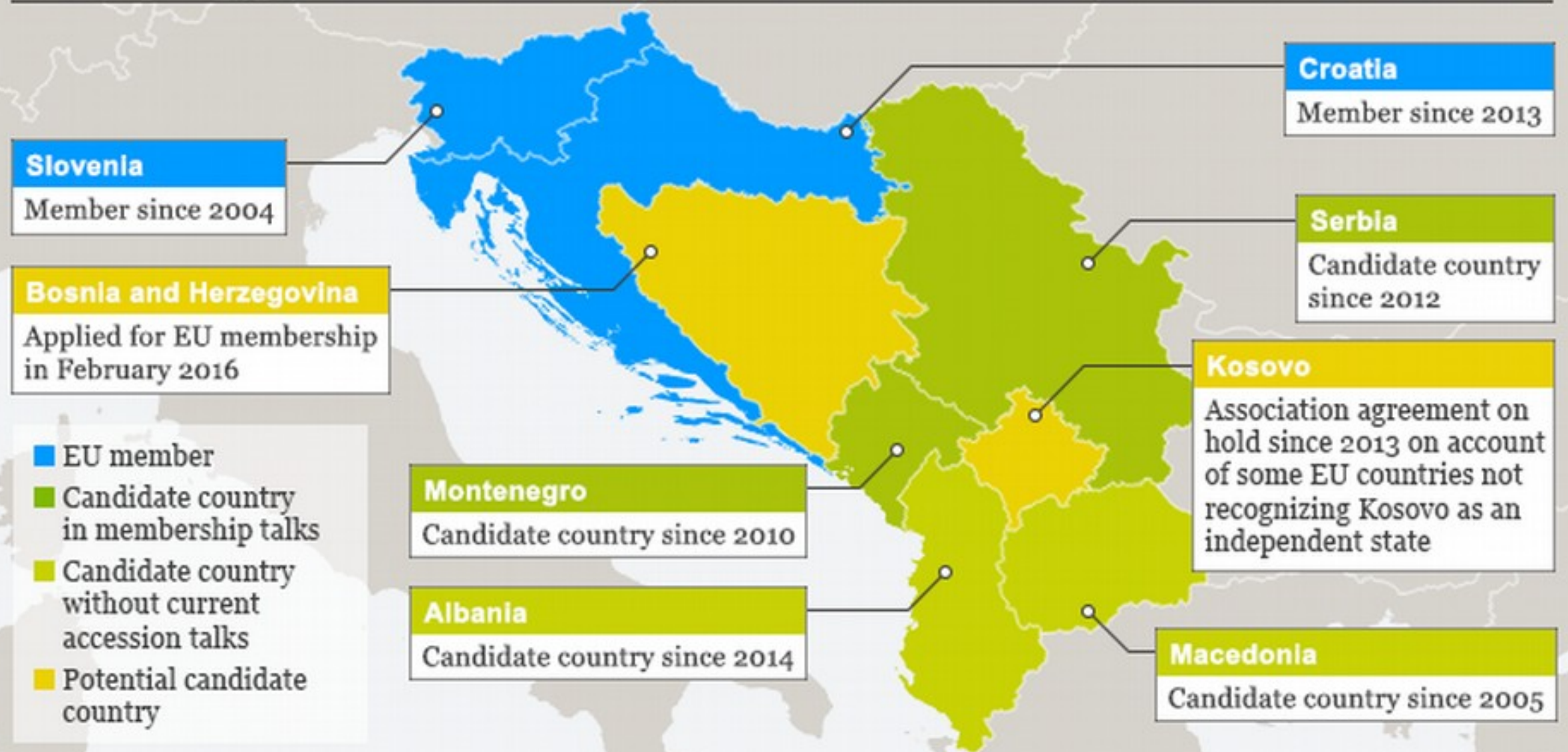
SOURCES

European
Parliament
European
Commission

Rozšiřování EU a Východní rozšíření

- Řada zemí v okolí EU má ambice do Unie vstoupit
- Rozšiřování a vyjednávání o něm je velmi silným nástrojem zahraniční politiky
- Země, které do EU chtějí vstoupit, jsou motivovány k reformám a ochotné spolupracovat
- Přineslo do Unie řadu států – názorové rozmělnění, přesun rovnováhy více na východ
- Dvě vlny – 2004 a 2007, pak Chorvatsko 2013
- Unie na tyto státy působila už od 90. let, aby „nesešly ze správné cesty“

Western Balkans and the EU

Source: European Commission

© DW

Kodaňská kritéria, Kondicionalita a Členství

- Vznik 1993, jasně daná kritéria, co musí stát splňovat, aby mohl vstoupit
- Politická – institucionální stabilita, demokracie a právní stát, dodržování lidských práv
- Ekonomická – tržní hospodářství, konkurenceschopnost
- Acquis – schopnost dostát závazkům, včetně podílení se na HMU
- Kapacita EU nový stát přijmout
- Členství v Unii velmi atraktivní
- V rámci přístupu musí státy přebírat evropské acquis
- “Power of attraction” – Unie si členstvím dokáže vynutit reformy
- Možnost členství musí být uvěřitelná
- Pro mnoho zemí je v současné chvíli členství velmi vzdálené („far shot“)

A. Proces stabilizace a přidružení

Proces stabilizace a přidružení, zahájený roku 1999, je strategický rámec na podporu postupného sblížení zemí západního Balkánu s EU. Je založen na dvoustranných smluvních vztazích, finanční pomoci, politickém dialogu, obchodních vztazích a regionální spolupráci.

Smluvní vztahy mají podobu dohod o stabilizaci a přidružení. Ty umožňují politickou a hospodářskou spolupráci a zřízení zón volného obchodu s dotýcnými zeměmi. Všechny dohody o stabilizaci a přidružení jsou založeny na společných demokratických zásadách, lidských právech a právním státu a vytvářejí struktury pro stálou spolupráci. Na uplatňování a provádění příslušné dohody dohlíží Rada stabilizace a přidružení, která zasedá jednou ročně na ministerské úrovni. Pomáhá jí při tom Výbor pro stabilizaci a přidružení. Závěrem zajišťuje parlamentní výbor pro stabilizaci a přidružení (SAPC) spolupráci mezi parlamenty zemí západního Balkánu a Evropským parlamentem.

Od okamžiku, kdy vstoupila v platnost dohoda o stabilizaci a přidružení s Kosovem v dubnu 2016, existují v současnosti platné dohody o stabilizaci a přidružení se všemi kandidátskými a potenciálními kandidátskými zeměmi. V případě této dohody s Kosovem se jedná o výlučnou dohodu EU, kterou nemusí ratifikovat členské státy (pět členských států neuznává Kosovo jako nezávislý stát). Obchodem a s ním spojenými aspekty dohod o stabilizaci a přidružení se zabývají prozatímní dohody. Ty obecně vstupují v platnost krátce po svém podpisu, jelikož oblast obchodu spadá do výlučné pravomoci EU.

<http://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/168/zeme-zapadniho-balkanu>

B. Proces přistoupení

Žadatelé o členství v EU musí splňovat kodaňská politická kritéria (viz Fakta a čísla s názvem „Rozšiřování Unie“). Jakmile je zemi přiznán status kandidáta, postupuje poté různými fázemi procesu rychlostí, jež ve značné míře závisí na jejím vlastním úsilí a pokroku.

Kandidátská země musí přijmout a provést všechny právní předpisy EU (*acquis communautaire*). Komise o dosaženém pokroku informuje ve svých výročních zprávách věnovaných jednotlivým zemím. Všechna důležitá rozhodnutí od zahájení jednání až po jejich ukončení přijímá jednomyslně Rada. Smlouva o přistoupení musí být schválena Parlamentem a Radou a poté ratifikována všemi smluvními státy.

Kandidátské a potenciální kandidátské země získávají finanční pomoc na provedení nezbytných reforem. Od roku 2007 je předvstupní pomoc EU poskytována prostřednictvím jediného sjednoceného nástroje: nástroje předvstupní pomoci (NPP).

Většina kandidátských a potenciálních kandidátských zemí se může podílet také na programech EU.

C. Regionální spolupráce

Evropská integrace a regionální spolupráce jsou úzce propojeny. K hlavním cílům procesu stabilizace a přidružení patří povzbuzování zemí v regionu ke vzájemné spolupráci v celé řadě oblastí, včetně stíhání válečných zločinů, otázek hranic, uprchlictví a boje proti organizované trestné činnosti. Zvláštní složka NPP se věnuje regionální spolupráci a přeshraničním programům.

Rada pro regionální spolupráci se sídlem v Sarajevu se při své činnosti řídí pokyny v rámci procesu spolupráce v jihovýchodní Evropě (SEECP). Jejím cílem je podporovat evropské a euroatlantické ambice svých členů, kteří nejsou členy EU, a rozvíjet spolupráci v oblastech, jako jsou hospodářský a sociální rozvoj, energetika a infrastruktura, spravedlnost a vnitřní věci, spolupráce týkající se bezpečnosti, vytváření lidského kapitálu a vztahy mezi parlamenty. EU a řada jejích členských států Radu pro regionální spolupráci podporují a účastní se její činnosti.

Další významnou regionální iniciativou je Středoevropská dohoda o volném obchodu (CEFTA). Země západního Balkánu se také účastní několika regionálních rámců.

Kandidátské země a další

- Černá hora (2010/2012 otevřeny přístupové rozhovory), Makedonie (od 2005, *2022), Island (2010/pozastaveno), Srbsko (2012/2014), Turecko (1999/-), Albánie (2014/*2022)
- Jádrem jsou přístupové rozhovory a screening
- Poté jsou otvírány jednotlivé kapitoly a následuje uzavírání kapitol
- Tato politika byla vytvořena v roce 2004 jako rámec vztahů se sousedními zeměmi
- Prvním záměrem bylo kapitalizovat vztahy nových členských států se zeměmi Východní Evropy
 - Požadavek jižních zemí EU na zařazení středomořských států
 - Snaha stabilizovat státy v sousedství
- V zásadě se jedná o bilaterální vztahy mezi EU a danou konkrétní zemí (politika sousedství 16 zemí - Alžírsko, Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Egypt, Gruzie, Izrael, Jordánsko, Libanon, Libye, Moldávie, Maroko, Palestina, Sýrie, Tunisko a Ukrajina)

The image shows a screenshot of the EURACTIV website. The top navigation bar includes the EURACTIV logo, 'The Capitals', 'Newsletters', and social media icons. Below this is a secondary navigation bar with categories like 'Agrifood', 'Digital', 'Economy & Jobs', 'Energy & Environment', 'Global Europe', 'Health', 'Politics', and 'Transport'. The main content area features a breadcrumb trail: 'Home / News / Global Europe / Enlargement / Bring Western Balkans back on the agenda, urge nine EU member states'. The article title is 'Bring Western Balkans back on the agenda, urge nine EU member states' by Alexandra Brzozowski and Vlagyislav Maksimov, dated 11 Mar 2021. Below the title is a photograph of European Council President Charles Michel walking with leaders of Western Balkan nations on a red carpet. A caption below the photo reads: 'European Council President Charles Michel (C) walks alongside the leaders of the Western Balkans nations (Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, Montenegro, North Macedonia and Serbia), 2020. [EPA-EFE/OLIVIER HOSLET]'. To the right of the article is a 'Popular articles' sidebar with a list of trending topics and their respective counts.

Home / News / Global Europe / Enlargement / Bring Western Balkans back on the agenda, urge nine EU member states

Bring Western Balkans back on the agenda, urge nine EU member states

By Alexandra Brzozowski and Vlagyislav Maksimov | EURACTIV.com 11 Mar 2021 (updated: 12 Mar 2021)

European Council President Charles Michel (C) walks alongside the leaders of the Western Balkans nations (Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, Montenegro, North Macedonia and Serbia), 2020. [EPA-EFE/OLIVIER HOSLET]

Popular articles

- 1 Contribute to EURACTIV
- 2 Bulgaria will not impose new lockdown because 'people don't want it'
- 3 EU taxonomy shutting the door to grid-powered hydrogen, critics say
- 4 LEAK: EU considers expanding role of gas in green finance
- 5 EU Commission wants to break up EDF, its CEO says
- 6 EU Parliament votes to retain free CO2 quotas for industry
- 7 Rich countries block push by developing nations to waive COVID vaccine patents rights
- 8 2021's 'Doomsday Clock' stuck at 100 seconds until the end of the world
- 9 Czechia, Poland, Slovakia never followed up on global COVID-19 pledges

Praktické fungování EPS a ENPI

- Hlavním nástrojem jsou akční plány – programy konkrétních reforem v dané zemi v různých oblastech – demokracie, přístup na trh EU, justice a vnitro
- Prioritizace oblastí
- Monitorování pokroku
- Hlavním nástrojem spolupráce je ENPI
- Široké možnosti využití v oblasti politických, hospodářských i sociálních reforem
- Rozpočet pro roky 2014-2020 byl 15,4 miliard EUR
- Finanční prostředky z něj nejsou svázány s případnou budoucí kandidaturou země do Unie

Sousední státy a migrace

- Spolupráce se sousedními zeměmi je z hlediska migrace klíčová
- Tvoří nárazníkovou zónu
- Existence readmisních dohod
- Nejproblematictější hranice byla dlouhodobě turecko-řecká – potřeba akce FRONTEX
- Otázka otevírání kanálů legální migrace
- Smlouva s Tureckem jako základ

Nástroj předvstupní pomoci

- Od roku 2007 sdružuje a nahrazuje předchozí parciální finanční programy (přes 10 mld EUR)
- 5 tematických oblastí:
 - 1) pomoc v přechodném období a budování institucí
 - 2) přeshraniční spolupráce (se zeměmi EU a ostatními kandidáty a potenciálními kandidáty)
 - 3) regionální rozvoj (rozvoj dopravy, životního prostředí a hospodářství)
 - 4) rozvoj lidských zdrojů (posilování lidského kapitálu a boj proti jakýmkoliv formám vyloučení ze společnosti)
 - 5) rozvoj venkova

EU a Západní Balkán

- 1991-1995/*1999 – válka na Balkáně
- Po válce zahájen tzv. regionální přístup a finanční pomoc skrze PHARE (od 2001 CARDS)
- Snaha o bezpečnost a stabilitu
- 2000 – summit ve Feře – zemím západního Balkánu přislíbena perspektiva členství (2003 Thessaloniki)
- Zahájen Stabilizační a asociační proces (SAP)
- Hlavním nástrojem Stabilizační a asociační dohody
- Země zapojeny do Nástroje předvstupní pomoci (IPA)
- Zrušena vízová povinnost

Balkanizing Europeanization: Fight against Corruption and Regional Relations in the Western Balkans

Balkanize

/ˈbɔːlkənɪz, ˈbɒlkənɪz/

verb

gerund or present participle: **Balkanizing**

divide (a region or body) into smaller mutually hostile states or groups.
"ambitious neighbours would snatch pieces of territory, Balkanizing the country"

Origin

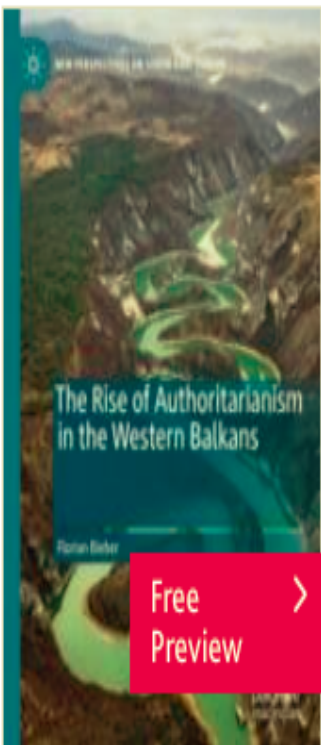
ENGLISH

-ize → Balkanize
1920s

1920s: from Balkan Peninsula (where this was done in the late 19th and early 20th centuries) + **-ize**.

EU vypracovala politiku na podporu postupného začleňování zemí západního Balkánu do Unie. Dne 1. července 2013 přistoupilo Chorvatsko jako první ze sedmi zemí, které se mají připojit. Černá Hora, Srbsko, Republika Severní Makedonie a Albánie jsou nyní oficiálními kandidátskými zeměmi. Jednání o přistoupení bylo zahájeno s Černou Horou a Srbskem a zároveň byly otevřeny příslušné kapitoly, přičemž Bosna a Hercegovina je spolu s Kosovem potenciální kandidátskou zemí.

© 2020

The Rise of Authoritarianism in the Western Balkans

Authors: **Bieber**, Florian

- Rozhodli jsme se pro tyto dvě perspektivy přístupu do EU hlavně proto, že jsme byli a jsme si jistí, že **evropeizace regionu selhala kvůli systémové korupci a stále ještě křehkých regionálních vztahů** na Západním Balkáně. Naše kniha **odhaluje problematické aspekty teorie evropeizace a slabiny a omezení** v případě západního Balkánu
- Zaměřili jsme se především na poskytnutí **komplexní empirické analýzy**, která před pár měsíci ještě neexistovala. Zatímco **systémová korupce ohrožuje stabilitu a integritu státních institucí a подрývá důvěru občanů** ve státní služby a existující instituce, **křehké regionální vztahy mají neustále nacionalistickou podobu politického diskursu** (dočasné cíle každodenní politiky)
- Zatímco **svoboda médií se v tomto regionu snižuje**, domácí **politické elity stále neprovádí skutečné změny**, které by státům opravdu otevřely cestu k dosažení členství v EU. Při analýze situace v BiH, NMKD, MNE, SRB a KS upozorňujeme na **neschopnost a neochotu politických elit skutečně bojovat proti korupci** v regionu, často ovlivňované

- a) *verbal adoption*, whereby domestic actors only rhetorically endorse the EU rules and norms,
- b) *legal adoption*, whereby domestic political elites and governments actually pass legislation and engage in establishing formal institutions and legal procedures in compliance with the EU requirements, and, finally,
- c) *substantive adoption*, which signals the phase of proper implementation of the EU rules and norms in which these requirements become institutionalized by being respected at national level and are domestically enforced as such.

- **Politické elity jsou často ovlivňované různými domácími veto hráči** - formálními i neformálními - jejichž zájmy jsou ohroženy
 - **„Veto hráči“ z kruhů blízkých politickým strukturám**, jakým jsou podnikatelé, také lidé patřící k organizovanému zločinu až po bývalé úředníky policejních, vojenských a bezpečnostních sil, brzdí boj proti korupci a její pokrok
 - **Brusel a jeho široce kritizovaný „stabilitokratický“ přístup** k regionu ohrožuje demokracii a upřednostňuje stabilitu nad demokracií
- **Vliv EU** v tomto regionu bohužel nadále přináší většinou **pouze formální a tedy velmi omezené a povrchní domácí strukturální změny**

- **Důkazy skutečných domácích reforem jsou proto vzácné, zatímco domácí politické elity pokračují v deklarativní podpoře integračního procesu ke vstupu do EU a jsou hrdí na to, že jsou považováni za reformisty**
- **To je důvod, proč jsme dospěli k závěru, že transformační síla EU v regionu je malá a omezená. Státy Západního Balkánu opravdu budují komplexnější vzájemné vztahy a otevírají cesty vzájemné spolupráce, ale tento proces je stále v ohrožení kvůli minulosti (zneužití v politickém diskurzu)**
- **Bez ohledu na svůj úspěch v této oblasti, zůstává tento region sužován otázkami minulosti**
- **Důkazy skutečných domácích reforem jsou proto vzácné, zatímco domácí politické elity pokračují v deklarativní podpoře integračního procesu ke vstupu do EU a jsou hrdí na to, že jsou považováni za reformisty. To je důvod, proč jsme dospěli k závěru, že transformační síla EU v regionu je malá a omezená**
- **Státy Západního Balkánu opravdu budují komplexnější vzájemné vztahy a otevírají cesty vzájemné spolupráce, ale tento proces je stále v ohrožení kvůli minulosti (zneužití v politickém diskurzu). Bez ohledu na svůj úspěch v této oblasti, zůstává tento region sužován otázkami minulosti**